

Mat ~~kk~~koszos arccal ~~ki~~mászott ~~ki~~ a szerelőknából ~~h~~ ha agyonütik, sem tudta volna megmondani, mit ~~is~~-matatott odalent ennyi ideig ~~—~~, és ~~fel~~nézett a csillagokra. Vagy le. Az irány itt nem számított.

A rétegelt üveglapok ~~nem mutatták őket sem távolabbinak, sem közelebbinek, csak~~ keretbe fogták visszafogott tündöklésüket, azt a sok-sok-sok-sok idegen és bölcs szemet, azt a mindentudó, felfoghatatlan mélységet.

Matnek ~~U~~gyanaz jutott eszébe, ami mindig.

Milyen rohadtul sokan vannak!

~~És~~ ~~m~~Míg kezét egy rongyba törölte, ~~—~~ felidézte magában azt is, amit a felesége mondott róluk:

— Képzeld el, milyen lenne sok ezer, vagy tízezer évig élni! Vagy még tovább. Mindet bejárhatnánk. Mindet megnézhetnénk közelről. Mindegyiken élhetnénk egy kicsit.

~~—a~~A Föld tömegvonzásának engedelmessé, tökéletesen rásimultak az egyetem pázsittal borított udvarára. Ő akkor azt felelte:

Commented [szerk.P11]: Ezzel kívülről mutatod a karaktert, és ezzel a nézőpont eltávolodik. Az arcát nem láthatja, mennyire koszos (csak ha belenézne tükörbe, vagy pl. az üveg visszatükröződésében látja), de attól még olyasmit lehet írni, hogy könyékig koszosan.

Commented [szerk.P12]: Közvetítésre nem kötőjelet (-), hanem gondolatjelet (–) kell használni, bár lehet, hogy itt csak véletlenül maradt kötőjel, mert lentebb már gondolatjelben vannak az ilyesfajta közvetetések is. Tipp: Mivel zömmel úgyis gondolatjelet használunk az irodalmi szövegben, célszerű automatikus javításra átállítani, és akkor véletlenül se maradjon kötőjel, azon kevés alkalommal, amikor viszont tényleg azt kell használni, könnyen javítható.

Commented [szerk.P13]: Jó utalás a zsánerre.

Commented [szerk.P14]: Alzánertől függően (pl. hard sci-fi esetében) célszerű lenne ennél pontosabban megjelölni az üveget, mert manapság már pl. egy ház ablaka is több réteg üvegből áll, hogy jobb legyen a hangszigetelése, de egy úrhajón nyilvánvalóan ennél komolyabb védelem szükséges, hogy a nyomás ne roppantsa szét.

Commented [szerk.P15]: Ez a mondat nagyon szép akart lenni, de ezzel kicsit zavaros képet fest, ami megakasztja az olvasást. Célszerű lenne egyszerűsíteni, pontosítani.

Commented [szerk.P16]: Nem igazán az üveglap fogja keretbe a látványt, hanem maga az ablak kerete, nem?

Commented [szerk.P17]: Az első mondatnál még nem szűr szemet, ha az olvasó nem ismeri meg a nézőpontkarakter nevét, de ezt nem lehet a végtelenségig elhúzni közeli E/3 mesélésnél, főleg, ha közben alanyváltás is volt. Nyilván az olvasó tudni fogja, hogy ez a mondat a nézőpontkarakterre vonatkozik, de akkor is zavaró, ha a név sokáig titokban van tartva.

Commented [szerk.P18]: Az „és” egy kötőszó. A nevében is benne van, hogy mondatrészeket köt össze. Bár van néhány eset, amikor tényleg jól mutat, ha mondatot kezd vele az ember, mert elég figyelemfelkeltő, itt pl. semmi ok ezzel kezdeni a mondatot, mert nincs olyan, ami miatt is fel kellene az olvasó figyelmét csigáznia.

Commented [szerk.P19]: Ami a flashbackben hangzik el beszélgetés, az ugyanolyan dialógus, mint ami a jelen cselekményben hangzik el, ezért ugyanúgy gondolatjellel nyitjuk és zárjuk, és fölösleges dőlt betűvel szedni. A dőlt betű jó a karakter saját gondolatainak, illetve, ha valamit ki akarunk emelni, mint ahogy fentebb erre láttunk is példát.

Commented [szerk.P110]: Zavaros a kép. Azt sugallja, mintha a gravitáció olyan nagy lenne a földön, hogy szó szerint kilapulnak. Esetleg: A földi egyetem pázsittal borított udvarán voltak ekkor.

--Ha sok tízezer évig élnék, sem járnám be mindet. Én az a srác lennék, aki tízezer éven át

lentről irigykedik másokra, míg rá nem szánja magát legalább egy repülésre!²²

A hangszóró megreccsent, statikus sistergést okádott magából, és Mat várta, hogy lángra

kap, vagy legalábbis füstölni kezd. De a zörgés végül torzított hangú szavakká állt össze.

--"....incnégy perc.... csatlakozunk a röppályához.... kósa.... más...."

– Tartsd lenyomva a kapcsolót, a szentségit neki! – kiáltotta Mat a csarnoknak, a

homlokzatnak, a csillagoknak, csak úgy. A kommunikáció többnyire egyirányú volt a

pilótafülke és a hajó többi része között.

--....Virakósa állomás....

– Morli! – Mat kieresztette a hangját – *mintha egy toldozott-foldozott zsákból szöveget*

öntenénk ki alacsony gravitáció mellett –, hogy ne kelljen neki mikrofon. Mindig is az analóg

megoldások híve volt. – Morli!!! Tartsd lenyomva azt a *rohadt* gombot, ha a komm-ba beszélsz!

Zörejek. Sistergés. Morli következő szavait elnyelték a hajó minden szegletéből felüvöltő,

nem emberi hangok. Mat a kis, kerek ablakhoz húzódott, ruhája könyökével letörölte a párát,

hogy szemügyre vegye az úticélt.

– És a magányos állomás nem is sejtette, hogy a gonosz idegenek hajója, telis-tele

Commented [szerk.P111]: Mivel jelenleg már egy hajón van, ez jó horog, feltéve, ha a regény során választ kapunk, hogy miért félt diákként a repüléstől, és mi változott azóta.

Commented [szerk.P112]: Jók ezek a kemény hangzású, hangutánzó szavak, nem csak bemutatják, mennyire avított a hangszóró, de jól ki is rángatják a nézőpont karaktert (és vele együtt az olvasót is) a flashback visszatekintésből. 😊

Commented [szerk.P113]: A hármaspont, mint írásjel nem három pontot jelent.

Commented [szerk.P114]: A homlokzat az egy épület külső, elülső része. Biztosan ez ide a megfelelő szó?

Commented [szerk.P115]: A kommunikáció vagy egyirányú, vagy nem, de a többnyire nem értelmezhető, hogy miért van itt.

Commented [szerk.P116]: Ez a közbevetés itt nem teljesen világos, hogy mit akar kifejezni. Ha alacsony gravitáció mellett kiborítunk egy maréknyi szöveget (lényegtelen, hogy miből), akkor azok nem hangosabban fognak földet érni, hanem lassabban.

Commented [szerk.P117]: Ha a kommunikáció egyirányú, akkor nem világos, hogy minek a mikrofon. Ha fentebb azért szerepelt a „többnyire” szó, mert amúgy a kommunikáció oda-vissza működik, csak a mikrofonok is olyan vacakok, mint a hangszóró, akkor pontosítani kellene a képet. Azt is jó lenne rögzíteni, hogy a mikrofon állandóan működik-e (tehát a pilóta bármikor bármit hallhat, ami elhangzik a hajó belsejében), vagy ugyanúgy, mint a pilótafülkében, oda kell menni egy mikrofon-egységhez, és lenyomni egy gombot, mert így Mat kiabálása fölösleges. Esetleg, ha tudja, hogy nem működik a mikrofon, akkor kamera felé fordulni, és eltagolni a közlendőjét?

Commented [szerk.P118]: Esetleg pontosítani lehetne ezeket a hangokat, hogy az olvasó pontosabb képet kapjon a mibenlétükről.

Mivel Mat reakciója nyugodt, így feltételezhető, hogy géphangok, vagy a hajótest fémburkolatának a csikorgása, de csak találgatni tudok, mert elég sok a lehetőség. Ha a kép pontosul, az olvasó is jobban el tudja képzelni.

szörnyekkel, épp lerohanni készül őket... – mondta Mat az úrnak – bentinek, kintinek és legbensőnek egyaránt.

K. úr irodájában felnyávogott a kommunikációs berendezés. K. úr szerette a hangját, mert rendszerint valamely feladat, sőt, netalántán kihívás rejlett az érkező üzenet mögött, vagy egy jó hír.

K. úr az irodáját is szerette (ahogy magát a munkáját, s az állomást is), ahol minden megvolt itt: Étél- és italautomata, egész hétre választható és variálható menüvel, a tofutól kezdve mindenféle magvakon át a pirított tésztáig. Áht-Volt még itt egy parányi mosdóhelyiség és egy kézi modul, azonnali kapcsolattal a hipernethez, különböző táblázatkezelőkkel és kockázat-számító-elemző kalkulátorral.

"_ Ha itt volnának a ruháim is, sosem kéne kimozdulnom" – mondta egyszer megrögzött bolygólakó feleségének. Figyelmét új szerzeménye kötötte le épp, a nagyobbacska holotévé, melyben varázslatosan animált háttér előtt cilinderes, jovialis férfi ~~esábitotta-elcsábitgatta~~ a nézőit. Sokadjára. Századjára? K. úr nem számolta, ~~hanyadszor-hányszor látja-látta már~~ ugyanezt a reklámot. Még mindig imádtá.

"_ Szerette a Kápráz-egyed modelleket?" – ~~kérdezte~~ oly lány, ~~szeretetre szeretettel válaszoló~~ hanghordozásban, hogy a válasz csakis igenlő lehetett. Mögötte magas füvel benőtt domb jelent meg, ahol hullámzó szőrű skót-juhászok rohantak le, boldogan lifegő nyelvük rózsaszín csíkocskára volt, mentes minden baktériumtól és undorító nyáltól. A cilinderes úr a vetített kép felé fordult, gyönyörködött bennük – "A Kápráz-kettest örökre a szívébe zárja majd!" – ~~felemelte~~ fehér bársonyba bujtatott kezét, tenyerén ~~parányi figurákként jelentek~~ meg a képsorokon látott állatok. Tökéletesen ~~mozdulatlanságban-mozdulatlanul álltak~~. – "Immár

Commented [szerk.P119]: A kinti úr világos, a benti úr jó utalás, hogy Mat belül üresnek érzi magát, de a „legbenső”-t nem tudom értelmezni.

Commented [szerk.P120]: Alapvető esetben az „és” helyett a „s” használata modorossá teszi a szöveget, és feltételezhetően itt pont K. úr modorosságát akarja kifejezni. Amire érdemes odafigyelni, hogy ez a modorosság tényleg jelenjen meg K.úrnak esetében

Commented [szerk.P121]: Mivel az előző mondat alanya K. úr volt, így a nyelvtani szabályok szerint, ha itt nem történik alanyváltás, az előző mondat alanya az érvényes, de feltételezhető, hogy a kérdést a cilinderes, kalapos úr tette fel. Jó lenne az alanyváltási hibát feloldani.

Commented [szerk.P122]: Szeretetteljes?

Commented [szerk.P123]: Központozási hiba.

Commented [szerk.P124]: A szöveg így azt sugallja, hogy a kutyamodellek csak odateleportálódtak a kezébe. Valóban így van, vagy esetleg már a kezében voltak, csak most nyitotta szét az ujjait?

beállítható méretben, bón-alkatrészekkel, valóságsszimulánssal. Legjobb barátai olykor rossz fát tehetnek a tűzre, de hisz' ettől oly imádnivalóak, nem igaz?" – a **A** holotévé megnyerő mágusa kacintott. K. úr úgy érezte, éppen őrá, csakis neki címezve – "Ha kutyusa mégis útban lenne, vagy nincs ideje vele foglalkozni, csukja össze, rejtse a fiókba! De a gyerekeknek ne szóljon!" – fenyegette meg nézőjét felemelt ujjával, viccesen.

-K. úr nevetett rajta.

-A mágus megérintette a figurákat, **s-majd** letette maga elé egy pultra, ahol pillanatokon belül életnagyságú **kölyökkutyákká-kölyökkutyává** formálódtak. A férfi csettintett, **s-mire** vad-boldog **farok**csóválásba kezdtek, rajongva néztek fel rá.

– "Ha akarja, mindig kölyök, ha akarja, mindig fiatal, életerős, játékos. Ne feledje: az örök barátság már nem csak álom! Hi-he-tet-le-nül széles választékunkért keresse Doktor Kápráz boltjait, szerte a Kolóniákon és az úrállomásokon. Sosem tudhatja, hol találja meg az új legjobb barátját!"

A kommunikációs tábla az utolsó fél percben szólalt meg, **de-pedig** K. úr végig akarta nézni a reklámot. Kelletlenül kikapcsolta a holotévé, majd **a** székében előredőlve **beszállt a komm-**
ba.

– Gideon Klomt, biztonsági főnök, hallgatom.

– Uram... itt a... Négyes torony beszél. Egy Lódarázs osztályú teherhajó kér dokkolási engedélyt az állomásra, és kérvényezte a továbbhaladását a bolygóra is.

– Remek, fiam – felelte **Klomp**, derűs hangot megütve. Nem ismerte névről a torony munkatársát, de a hangját gyakran hallotta, **és** tudta, hogy **minden bizonytalansága mellett is** érti a dolgot. – **É** Továbbítsa a kérvényt az Intilappára. Ha itt fel akarnak töltekezni, az a szállásmesterek dolga, mit tehetek én?

– Uram... a hajó földi eredetű... és nincs regisztrálva egyetlen ismert társaságnál

Commented [szerk.P125]: Központozási hiba.

Commented [szerk.P126]: Fentebb (ahogy magát az irodát, s az állomást is) esetében a narráció K. úr gondolatait közvetítette, így a modorossága kifejezésére jó helyen volt a „s”, de itt csak a tévében látott műsort közvetíti a narráció, ráadásul két egymást követő sorban is felbukkan a „s” kötőszó, ami egy elég kemény hang, megakasztja így az olvasást.

Commented [szerk.P127]: Mivel a jelenet azzal kezdődött, hogy a kommunikációs egység megszólal, utána viszont majd egy oldalnyi szöveg az iroda leírásával és a reklámmal foglalkozott, így van egy kis fókuszvesztés e miatt. A szöveg itt nem csatol vissza megfelelően a kezdéshez, ráadásul ott ki lett hangsúlyozva, hogy K.ú. szereti a kommunikációs berendezés nyávogó hangját, itt viszont kelletlenül hagyja ott a kedvenc reklámját, ami között picit ellentmondás is felfedezhető.

Commented [szerk.P128]: Kicsit furcsa ez a szókapcsolat. A „komm” rövidítést inkább magára a berendezésre szokták érteni, de így a beszáll a berendezésbe nem értelmezhető, ráadásul a mondat szerint csak előredől. Esetleg megmutatni a mozdulatot, ahogy lenyom egy gombot, megérinti a képernyőt, vagy éppen félresöpri a képernyőn lévő ikont?

Commented [szerk.P129]: Korábban, a jelenete kezdetén a narráció mindig K. úrként utalt rá. Itt hirtelen miért váltott át a rendes nevére?

Commented [szerk.P130]: A hármaspont jól kifejezi ezt a bizonytalanságot.

Commented [szerk.P131]: Központozási hiba.

sem...---

– Nocsak, ez kezd **érdekelni** érdekes lenni. A kötelező protokoll után küldjék hozzám a kapitányukat, **Vagy** bandavezérüket, ha kalózkod. – Klomt ezt viccnek szánta, **mire** mindketten **kötelező "hahaha" hangokat adtak kikötelezően felnevettek.** – Addig szállásolja el őket az **Alsóvárosban.** Ott elég a hely a hivatlan vendégeknek is.

– Igenis, uram. – **a** **A** fiú elfelejtett kijelentkezni, Klomt hallotta, ahogy koordinátákat sorol a teherhajónak. – Be tud dokkolni az Alsóvárosba? – kérdezte. Némi statikus recsegés után nyegle hang felelt:

– Akár fél kézzel is.---

Klomt a **szemeit szemét** forgatta. Űrfuvarosok. Csak egy pecsét választja el őket a csempészekről. Pecsétet pedig az Intilappa ezen oldalán csakis ő adhat.

Nem egészen másfél óra múlva **fogadhatta meg is érkezett** a földi hajó **képviselőjétképviselője.** Klomt **A** asszisztense **beengedte az illetőt,** aki hangos bakancs-**csattogással** masírozott végig az irodafülkéhez vezető folyosón.

Az érkező meglepően fiatal volt, K. úr idősebbik fiával lehetett egyidős, aki idén töltötte be a harminckettőt. És ugyanolyan nyurga és szőke is volt, de a hasonlóság itt **ért**-véget **ért.** Johannes Klomt soha nem öltött volna fel elnyűtt munkáskabátot, amiből csak kapkodva tisztították ki a koszt.

A fiatalember megállt Klomt asztala előtt, és határozottan összecsapta a **bakancsaitbakancsát.** Klomt összerezsent.

– Matias Matiasson, a Narancsvirág kapitánya, uram!

– **a** biztonsági főnöknek erre mosolyognia kellett.

– Pihenj, kapitány, ez nem katonai állomás. Foglaljon **helyet,** kérem **helyet.**

– Inkább állok, uram.

Commented [szerk.P132]: Korábban az „és” kapcsán jeleztem, hogy a kötőszavak mondatrészeket kötnek össze, és csak akkor célszerű kötőszóval kezdeni mondatot, ha ki akarunk ezzel emelni valamit. Itt például hangsúlyt kapnak a kalózkod, ha külön mondatba tesszük, és nem csak a kötőszó miatt, hanem a mondat rövidegsége miatt is.

Commented [szerk.P133]: Központozási hiba.

Commented [szerk.P134]: Eddig úgy tűnt, hogy ez az állomás csak amolyan biztonsági pont. Ezt támasztja alá például K. úr megjegyzése a ruháiról és a feleségéről, aki megrögzött bolygólakó.

Ha K. úr csak dolgozni jár fel az állomásra, de amúgy ő is a bolygón él (a feleségével), akkor tényleg nem kellene ruhák, de ha az űrállomás maga is egy lakható hely, akkor a bolygó nyilvánvalóan messzebb van attól, hogy napi szinten tudjon az otthona és közötte utazni (főleg, hogy az érkező hajónak is fel kell töltekeznie, ha folytatni akarja az útját). Jó lenne az ellentmondást feloldani, és többet elárulni az űrállomás funkciójáról, felépítéséről, távolságáról, stb... Bár lehet, hogy minden később bemutatásra kerül, de ide akkor is kellene pár utalás.

Commented [szerk.P135]: Központozási hiba.

Commented [szerk.P136]: A páros szerveket (kéz, szem, láb... stb.) többnyire egyes számban használjuk.

Commented [szerk.P137]: Honnan tudja, hogy az asszisztense engedje be? A folyosóra csak ketten juthatnak be? Vagy csak ketten tartózkodnak azon a folyosón? Nincs ór vagy valami? Vagy maga K. úr küldte az asszisztensét, hogy engedje be?

Commented [szerk.P138]: Esetleg jó lenne jelezni, hogy valami külső ajtón, mert az olvasó akár úgy is értelmezheti, hogy az irodába engedte be, márpedig ez ellentmondásban van azzal, hogy még egy folyosón is végig kell jönnie.

Commented [szerk.P139]: Az jó megoldás, hogy a hangot mutatod be, bár mivel K. úr az irodában ül (feltehetően zárt ajtó mögött), az is feltételezhető az ő pozíciójában, hogy az ajtaja megfelelően hangszigetelt, elvégre ha ő hallja a folyosói zajokat, őt is hallhatják a folyosóról, hogy milyen parancsokat ad ki esetleg, ami egy biztonsági főnök esetében nem a legszerencsésebb.

– Ahogy óhajtja – mondta Klomt. Próbált nem fintorogni. A kapitány tolakodóan szappanszagú volt, aminek mélyéről lennek ellenére érződött az, amit leplezni akart vele. Valami kellemetlen ivódott a bőrébe, hullámos, hosszú hajába és sűrű szakállába. – Biztos vagyok benne, hogy már egy sor kérdésre meg kellett válaszolnia, kapitány, de nézze el a fontoskodásom, valószínűleg én is ugyanezeket kell hogy feltegyem, mint az Intilappai Védelmi-, Eligazítási- és Biztonsági Társaság megbízott képviselője.

– Ahogy óhajtja ...:-

– Gideon Klomt. Kapitány, az ön állandó lakhelye a Föld, igaz?

– Igen, a teljes legénységemé is ...:-

– Csak mindent sorjában. Milyen szándékkal közelítette meg az Intilappát?

– Üzletet lni-kötni jöttünk az ellátásért felelős csoportokkal. Pontosabban, az üzletet már megkötöttük távolról, csak a pénz és az áru nem cserélt még gazdát.

– Tisztában van vele, hogy a kolonizációs törvények értelmében fegyverrel belépni és fegyvert szállítani tilos az Intilappára még a következő száz esztendőben a kolonizációs törvények értelmében?

—aA kapitány vállat vont.

– Nem vagyok fegyvercsempész.

– Nem feltételeztem. Kérem, árulja el az árúja mibenlétét!

– Első osztályú vágómarhák, génmódosításokkal. A testük nyolcvan -százaléka színhús.

—Klomt szipogott egyet, és úgy tett, mintha a monitorán nézne adatokat. Ehelyett próbált felidézni egy tehenet. Aztán egy halott tehenet. Egy halott tehenet szétbontva. Aztán egy családost, ahogy egy szétbontott, halott tehenet ülnek körbe az asztalnál. Krákogott, hogy leplezze az émelegését leplezze.

– Vágómarhák? Nincs tudomásom róla, hogy az Intilappán erre igény támadt volna. A

Commented [szerk.P140]: A „mondta”, „látta”, „hallotta” szavak olyan töltelékszavak, amelyek nem adnak semmi pluszt a szövegnek, viszont kissé eltávolítják a nézőpontot a karaktertől, ezért célszerű a használatukat kerülni vagy minimalizálni.
Persze azt jelölni kell, hogy az adott mondatot éppen ki mondta, de ennek jobb módja, ha rögtön a cselekvést jelöljük, mint jelen esetben mondjuk a fintorgást (Klomt próbált nem fintorogni), mert ezzel kikerüljük a „mondta” használatát.

Commented [szerk.P141]: Esetleg a kapitánynak is elárulhatná a beosztását.

Commented [szerk.P142]: Furcsa egy törvény, hogy előre meghatározza, hogy csak 100 évig lesz tilos fegyvert bevinni. Ennek lesz a későbbiekben jelentősége?

telepeseink A-osztályú eligazítást kaptak az élelmezési szakosztálytól, és úgy rémlik, a kitöltött dokumentumok alapján mind a növényi alapú táplálkozást részesítették előnyben. Az Intilappa ennek megfelelően szántóföldekkel és...

– Adjunk egy esélyt annak a sült húsnak – **mondta-vágott közbe** a kapitány, és kacsintott is hozzá. Nagyon nem úgy, ahogy Doktor Kápráz tette. – A vállalat, **akkal-amivel** beszéltem, független az Intilappa társaságtól, ezért **nem értesítették önt. De törvényesen működik, és lát fantáziát az én főnökeim munkájában.** És azt hiszem, ők sóvárognak leginkább egy kiadós pörkölt után. Minden, hogy úgy mondjam, Klotm úr... le lett vajazva. Ha nincs több kérdése, némi pihenő után tovább is haladnánk...

– Természetesen. Miután egy képzett személyzet átvizsgálta a hajójukat. Ugye, ez nincs ellenére?

– Nincs – mondta a férfi, de Klotm látta *azt a bizonyos* rándulást az arcán. *Ahá!*

– Szavatolja, hogy a csordája **nem terjeszt semmiféle betegséget, mely veszélyeztetné az Intilappa éppen zajló kolonizálását?**

– Szavatolom – vágta rá Matiasson.

– Mielőtt az állomásra lépnek, vegytisztításon kell átesnie önnek és a legénységének.

– Stimt, ez benne volt a brossúrájukban – **mondta Matiasson.**

– A csordára ugyanez vonatkozik. Tehát, szavatolja, hogy a csorda nem fertőző. Sem senki a hajóján – **eErre** nem érkezett választ. – Kapitány?

– Nem, azt nem állítom, hogy senki sem terjeszt bacikat az egész hajón.

– De azt mondta, a csorda...

– A csordának sincs semmi baja – Matiasson körbenézett az üres irodában, aztán hozzátette:

– **kKutyákat** szállítok.

Klotm ezt nem volt hajlandó még rossz tréfának sem venni. **Ugyan, minek tenne bárki ilyet?!**

Commented [szerk.P143]: Attól mert egy független társaságról van szó, feltehetően a szükséges engedélyeket meg kellett kérniük, és akkor nem tudják kikerülni a biztonsági ellenőrzést – és így K. urat – sem. Jó lenne legalább K. úr gondolataiba belelátni, hogy mit gondol ezzel kapcsolatban, mert akkor az olvasó is eligazodna, hogy a kapitány szabályosan jár-e el, vagy tényleg csempéssel (vagy kalózzal?) van dolgunk.

Commented [szerk.P144]: Akkor a nevét is elárulhatná, és akkor K. úr tudná ellenőrizni, hogy a vállalat megkérte-e a szükséges engedélyeket.

Commented [szerk.P145]: Fura ez a megfogalmazás, és nem is tűnik túl szakszerűnek. Matias úrfuvaros (vagy csempész, ez még nem derült ki), tehát a munkája (és így a főnökei munkája is) a kereskedelem, fuvarozás. Nem csak a marhák kereskedelme, hanem általánosságban a kereskedelem, márpedig abban látott volna fantáziát az a független társaság?

Commented [szerk.P146]: Ezzel kapcsolatban nem kellene valami engedéllyel, orvosi igazolással, vagy bármivel rendelkeznie?

Commented [szerk.P147]: A reklám ismeretében ez egy jó kérdés. ☺ Figyelemfelkeltő, aminek a megválaszolására az olvasó is kíváncsi lesz.

Irodalmi szöveg formázásakor érdemes már rögtön a legelején beállítani a beállítások között (Formázás/Elrendezés → Bekezdések vagy pedig a vonalzón), hogy a bekezdések első sora egy kicsivel beljebb kezdődjön, mert így jobban el fognak különülni egymástól a bekezdések, a párbeszéd.

A párbeszédetek esetében elég sok helyen előfordult központozási hiba, úgy tűnt, nem egyértelmű, mikor kell kitenni a mondat végére az írásjelet, és mikor kell kisbetűvel vagy nagybetűvel kezdeni a dialógust lezáró gondolatjel után álló narrációs szövegrészt.

1. Pl.: – A labda az enyém – mondta Kati.

Ebben az esetben a közlés és az utána következő narrációs megjegyzés egy mondatba tartozik.

Tipikusan így kell használni, amikor a közlés után “mondta”, “közölte”, “kiáltotta”, “suttogta”, “jegyezte meg”... stb. szavak állnak, de ide tartozik, ha a megszólalást kísérő mozdulatot jegyzi a szöveg: “bólintott”, “nevetett”, “mosolygott”, “intett”... stb.

A kérdőjelet, felkiáltójelet, hármaspontot viszont kiírjuk még ezeknél az eseteknél is.

2. Pl.: – A labda az enyém. – Kati elutasítóan csípőre vágta a kezét.

Ha külön vennék a közlést és a narrációs megjegyzést, mind a két mondat önmagában is teljes, egymás nélkül is tökéletesen értelmesek.

Ebben az esetben a közlés végére is kitesszük a pontot, mint mondatvégi írásjelet, és aztán nagy kezdőbetűvel indítjuk a narrációt, mint teljesen új mondatot.

3. Olyan eset is elképzelhető, amikor a narráció nem a mondat és a közlés legvégére kerül, hanem kis közbevetésként a közlésbe ékelődik.

Pl.: – A labda az enyém – mondta Kati –, és nem adom oda!

A közbevetés után itt nincs pont (vagy bármilyen más mondatvégi írásjel), hanem ide is egy gondolatjel kerül, ami után vessző áll, és úgy folytatódik a karakter szájából elhangzó szövegrész.

A központozáshoz tartozik (mint írásjel) a hármaspont, ami nem egyenértékű három ponttal.

A három pont ... közé be lehet kattintani, ezek nem alkotnak egységet, és egy esetleges

tördelésnél akár szét is vállalhatnak, és külön sorba kerülnek, ami hiba és zavaró.

Ezzel szemben a hármaspont ... egy egységet alkot.

A párbeszédetek esetében érdemes odafigyelni, hogy a célszerű elkerülni az olyan szavakat, mint „mondta”, „kérdte”, „kezdte”, ... stb.

Pl.: – Ahogy óhajtja – mondta Klomt. Próbált nem fintorogni.

Az ilyen szavak nem adnak semmilyen pluszt a szövegnek, viszont megakaszthatják a történetet, és esetleg túlírtta is tehetik a szöveget.

Természetes, hogy a párbeszédetek után jelölni kell, hogy ki beszél (már ha nem egyértelmű), de ez esetben is célszerű valamilyen egyéb cselekvéssel megtenni ezt, amelyek magát a cselekményt is viszik előre, főleg ha ez alpból adott is a mondatban.

Pl.: – Ahogy óhajtja. – Klomt próbált nem fintorogni.

A leírásoknál az egy jó dolog, hogy nem csak a vizualitásra épít a szöveg, nagyon sok helyen például a hanghatásokkal játszott (még hozzá elég ügyesen), de volt, ahol a szagok is megjelentek.

Az is jó, hogy a leírások szépen beilleszkedtek a cselekménybe, nem akasztották meg az olvasást, nem tömörültek tömbökbe, mondjuk ez annak is köszönhető, hogy ebben a részletben nem is kapott az olvasó olyan sok leírást.

Itt a leírások esetében viszont érdemes kiemelni azt, ha a szöveg a karakter külsejére tesz megjegyzést, hiszen rögtön a regény kezdő mondata is ezt teszi.

A regény közeli E/3 narrációt használ.

A közeli E/3 mesélés esetében a történet mindig csak egy karakterre fókuszál, őt követi, rajta keresztül ismeri meg az olvasó a történetet, az olvasó csak azt tudja, azt látja, azt érzékeli, amit a karakter. Egyedül az ő fejébe lát be, csak az ő gondolatait ismerheti meg, és őt nem mutathatja meg a szöveg kívülről, mert azzal kilépne a karakterből, eltávolodna tőle, és ezzel nézőpont törést okozna.

A regény kezdőmondata (bár nem részletes leírásról beszélünk, de mégiscsak kívülről mutatja meg Mat arcán a koszt) ugyanígy eltávolítja a szöveget a nézőponttól, ami egy kezdőmondatnál különösen szerencsétlen.

Egy regény kezdésénél az olvasó még amúgy sem ismeri annyira a karaktereket, hogy legyen egy kialakult véleménye róla, nehezebben helyezkedik bele a karakterekbe, főleg, ha a regény több nézőpontot is használ, ezért fontos, hogy minél inkább benne maradjon a szöveg a karakterben, és azt mutassa meg, amit láthat is, ne pedig azt, amit rajta látnak.

A kosz esetében amúgy sem biztos, hogy az arcán hagy leginkább nyomot, ha egy szerelőről beszélünk sokkal piszkosabb lesz a keze, a ruhája, vagy bármi olyan, amit Mat magán is felfedezhet, mert az arc az a rész, amit csak tükörben láthatna meg.

A karakterek esetében (főleg Mat esetében) ki kell emelni, hogy elég későn bukkan fel a neve, több bekezdés is elmúlik, sőt, a gondolatait is megosztja a szöveg, de a nevét azt titokban tartja.

Ez nem feltétlenül hiba, ha E/1-ben mesélne a szöveg, valószínűleg fel se tűnne, de E/3-ban sajnos elég szembeötlő, főleg, hogy a neve hiánya alanyváltási gondokat is okoz.

Főszabály szerint, ha egy mondatban nincs alany, akkor az előző mondat alanya az érvényes, és bár nyilvánvaló, hogy nem az üveglapnak jut eszébe, hogy milyen sok csillag van, ez az apró nyelvtani hiba mégis megakasztja az olvasást, márpedig az olvasás akkor igazán gördülékeny és élvezhető, ha folyamatos.

Ami még a karakterek (egészen pontosan Matias Matiasson kapitány) esetében érdekes lehet, hogy a szöveg szerint katonai múltja van.

Bár ebből a kis szövegrészből nem derült ki, hogy ez valóban így van-e, vagy csak Klomt vont le téves következtetést, esetleg Matias volt az, aki szándékosan vezette tévútra, mindenesetre, ha valóban katonai múlttal rendelkezik, akkor ez ugyanúgy megjelenhet a beszédében, mint ahogy Klomt esetében a modorosság.

Míg egy modoros ember hajlamos lehet cirkalmas körmondatokra, bonyolult megfogalmazásra, addig egy katona nyilván a rövid, pattogós parancsokra, tényközlésekre fog szorítkozni.

A regény kezdése egyebekben figyelemfelkeltő, a reklám megmutatása ügyes utalás arra, hogy a kutyák kapcsán lehet még bonyodalom, és ha innen nézzük akkor a cím is (még ha csak munkacím is) adhat már támpontot a cselekmény irányát illetően.

Összességében a szöveg kellemes, a nyelvi szint olvasottságra utal, választékos a szókincs, a szöveg ügyesen játszik a hangutánzó szavakkal, viszont a sci-fi háttér már nem volt ennyire meggyőző.

Bár így a regény elején még nem derül ki, hogy a keményebb alzsáner felé fog elmozdulni, vagy egy könnyedebb úropera bontakozik, arra mindenképpen érdemes odafigyelni, hogy az olvasó pontos technikai leírásokat kapjon.

Ez különösen akkor lesz fontos, ha a regény hard sci-fi.

Ennél az alzsánernél kiemelten fontos a tudományos háttér, nagy hangsúlyt fektet a technikai pontosságra és hihetőségre. Részletesen ismerteti a technológia működését, és rendszerint ez adja a cselekmény alapját is, de érdemes ügyelni rá, hogy ne száraz tudományos leírást kapjon az olvasó.

Az űropera – ezzel szemben – az űrben, űrhajó fedélzetén játszódik, egész bolygórendszereket, csillagrendszereket vagy galaxisokat átfogó történet, ami kalandos, űrcsatákkal tarkított, többnyire több szereplőt mozgat. Gyakran megjelennek benne idegen fajok, futurisztikus technikák, fegyverek.

Bármelyik alzsáner felé is mozdul el a regény, a technikai részletek pontosságára mindenképpen ügyelni kell, mert a zsánertől ezt várja el az olvasó. Az eltérés inkább abban mutatkozik, hogy a szöveg mennyire részleteiben mutatja ezt meg, míg az űroperánál elég, ha ügyesen elhelyezett, de mindenképpen logikus és hihető technikai apróságok színesítik a történetet, addig a hard sci-fi esetében ezeket mélységeiben is meg kell mutatni, kibontani.

Jelenleg még az Intilappa kolónia és az űrállomás kapcsolata sem egyértelmű, az olvasó (legalábbis ebben a részletben) nem kapott elég információt és leírást, hogy képet alkosson például a bolygó és az űrállomás távolságáról, az összeköttetéséről, a kettő közötti utazás lehetőségéről, sőt, néhol ellentmondás is felfedezhető.

Klomt nézőpontjában például úgy tűnik, hogy az űrállomás közel van a kolóniához, hiszen a felesége „megrögzött bolygólakó”, aki nyilvánvalóan az Intilappa kolónián él és dolgozik, és Klomt az űrállomáson lévő irodájában nem tárol ruhákat, így feltételezhető, hogy a munka végén könnyedén hazajut az Intilappai lakóhelyére.

Ezzel szemben amikor a Narancsvirág űrhajó megérkezik, a legénységet az űrállomás „Alsóvárosában” szállásolják el, és feltölthetik a készleteiket, mielőtt továbbindulnak a kolóniára. Ebből arra lehet következtetni, hogy az űrállomás és a kolónia között még tetemes távolság van.

De például ugyanígy ellentmondás fedezhető fel Mat jelentében a kommunikációt illetően, illetve a tudományos utalások pontatlanok.

Ha alacsony gravitáció mellett kiöntünk egy adag szöveget, az nem hangosabban fog földet érni (pedig Mat nyilván azért eresztette ki a hangját, hogy hangosabb legyen), hanem lassabban, és pont a lassúsága miatt puhábban éri majd el a talajt, kevesebb zajt csapva.

Ezzel szemben Mat flaschback visszaemlékezésében, amikor a feleségével az egyetem pázsitján fekszenek, a szöveg a föld tömegvonzását olyan nagynak ábrázolja, hogy ők

„rásimulnak a pázsitra”.

Ezek olyan technikai dolgok és természettudományos tények, amelyek alzsánertől függetlenül megkövetelik, hogy hitelesek legyenek, és technikailag pontosak.

Természetesen ez nem zárja ki, hogy a regény eltérjen a valóságtól, és esetleg attól eltérő alapokra helyezze a regényt, de akkor a saját maga által megalkotott természettudományos szabályokat le kell fektetni az olvasónak, alátámasztani tudományosan, ügyelni rá, hogy mindenképpen logikusak legyenek, és konzekvensen meg is kell maradni ezen szabályok keretei között.

Köszönöm, hogy olvashattam, és további sikereket kívánok az írásban!

K. Patrícia